Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!

Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; in Frankfurt: G. L. Daube; in Hamburg: A. Steiner.
Prețulu inserțiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

Gazeta iese in fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulu pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu in casă: Pe unu anu 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. seu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 39. | Brașovŭ, Duminecă, 21 Februarie (4 Martie) | 1888.

Jubileulu de 50 de ani
alŭ
„GAZETEI TRANSILVANIEI".

Apa-Nușfaleu, Februarie 1888.

Presupunendu, că gratularea mea purcesă din inimă sinceră la adresa „Gazetei". s'a pierdutŭ printre hârtii fiind-că s'a trimisŭ pre curendŭ. anume la începutulŭ anului 1887. vĕ rogu a primi acum din parte'mĭ rêndurile următóre:

Firulŭ Ariadnei. ce-a condusŭ Națiunea Română prin labirintulŭ suferințelorŭ la gradulŭ de cultură de adĭ în decursŭ de o jumătate de seculu. a fostŭ „Gazeta Transilvaniei". care îșĭ serbéză jubileulŭ seu quinquagenariu. Sĕ sperămŭ. că nicĭ ea. nicĭ noi cu toții nu vomŭ înceta de a lupta luptă dréptă pentru câștigarea drepturilorŭ nóstre naționale. Sĕ arătam dér. fraților. nu numai prin vorbe, ci și prin fapte. prin sprijinŭ și ajutorŭ materialŭ si moralŭ. că ne zace la inimă causa comună națională.

Cine voiesce scopulŭ. trebue sĕ voiéscă și mijlócele.

Numai cei ce lucră conformŭ acestui principiu potŭ fi adeverați luptătorĭ. adevĕrațĭ Românĭ. Numai aceștia potŭ procura o dulce mângăiere sufletéscă primului Gazetarŭ Georgiu Barițŭ. numai aceștia potŭ încuragia pe actualulu Directoru alŭ Gazetei Dr. Aurel Mureșianu, pe carĭ Dumnedeu se-i țină la mulțĭ anĭ fericițĭ.

„Gazeta Transilvaniei". primul celŭ mai iubitŭ și celŭ mai acreditatŭ diarŭ românŭ ciscarpatinŭ, jubileze baremĭ de 10.000 de orĭ, totŭ déuna înse mai cu voiă ca astădĭ.

Aceste le doresce din inima sinceră

Preotulu I. H. Boteanu.

Brașovŭ, 20 Februarie 1888.

Se crede că până acuma au respunsŭ tóte puterile la nota guvernului rusescŭ în cestiunea bulgară. Anglia. se dice, a declaratŭ, că nu póte sfătui pe Sultanulŭ de a face vr'unŭ pasŭ pentru delăturarea prințului Ferdinand, fără a lua mai înainte mĕsurĭ pentru regularea cestiunei bulgare după călĕtoria prințului. Representantulŭ englesŭ dela Constantinopolŭ a primitŭ instrucțiunĭ spre a se ține în reserva fața cu pasulŭ Rusiei. care este sprijinitŭ de Francia și de Germania și totŭ asemenea instrucțiunĭ se dice că au primitŭ și representanții Austro-Ungariei și Italiei.

Astfelu situațiunea rĕmâne încurcată și nesigură ca și mai înainte și de aceea este cam cutezată părerea. ce-o esprimă unele diare. că cestiunea bulgară și-a perdutŭ caracterulŭ ei acutŭ. Acésta părere se întemeiază pe împrejurarea. că Rusia n'a putută sĕ se înțelégă cu Anglia, că este încă departe de a încheia alianță cu Francia și că prin desastrele financiare. ce le-a suferitŭ în urma scăderei rapide a cursului rublelorŭ și nesuccesului planurilorŭ de a contracta nouĕ împrumuturĭ cei din Petersburg s'au mai domolitŭ.

Dilele cele mai deaprópe vorŭ dovedi décă este fundată părerea. că Rusia va deveni de aci încolo mai conciliantă în negociările cu marile puterĭ.

Cu privire la situațiunea creată prin tripla alianță a ținutŭ în parlamentulŭ francesŭ marchisulŭ de Breteuil unŭ discursŭ forte remarcabilŭ. Acestŭ marchisŭ a fost nu de multŭ ospele Țarului. care l'a primitŭ cu mare distincțiune. Póte și acésta a contribuitŭ ca discursulŭ lui sĕ fiă ascultatŭ cu mare atențiune și aplaudatŭ de cameră, afară de acele pasagie în carĭ d-lŭ de Breteuil, care e monarchistŭ, a criticatŭ stările de adi ale republicei în raporturile ei cu celelalte state.

D-lŭ de Breteuil a declaratŭ înainte de tóte. că densulŭ nu crede în tăria și durabilitatea triplei alianțe. Cu tóte aceste Francesii trebue sĕ fiă unițĭ. și fața cu străinătatea trebue sĕ disparĕ deosebirea de monarchiștĭ și republicanĭ. Elŭ face responsabilŭ pe principele Bismark pentru înarmările sub a cărora povară geme Europa și dice, că Francia ar, trebui sĕ tragă folosu din acésta situațiune, dér forma republicană a regimului ei îi îngreuéză problema. pentru că o împiedecă de a încheia alianțe.

Este de lipsă, adause marchisulŭ, ca sĕ înceteze odată nesiguranța ce-o provócă continuele schimbărĭ in ministeriu, mai alesŭ în resortulŭ resboiului și alŭ marinei. Décă vomŭ fi tarĭ, declară vorbitorulŭ, vorŭ veni alianțele de sine. (Cei din drépta monarchiștii) nu vorŭ face dificultățĭ, pentru că ei în totdéuna vor subordina interesele de partidă interesului comunŭ alŭ patriei. Francesii trebue sĕ doréscă, ca Țarulŭ sĕ remână judecătorulŭ arbitru asupra păcii, trebue sĕ se foloséscă tóte ocasiunile spre ai dovedi simpatiile. fără însĕ a esagera demonstrațiunile. Trebue se-i damŭ sĕ cunóscă, că Francesii suntŭ amicii sĕi solidĭ dér discrețĭ.

Mai departe d-lŭ de Breteuil se felicită, că raporturile Franciei cu Anglia au devenitŭ multŭ mai amicabile și că certele cu acestŭ statŭ suntu mai de totŭ aplanate. Elŭ constată. că Francia n'are intențiunĭ dușmănóse față cu Italia și speréză că interesele comune în curendŭ vorŭ face cu putință o nouă apropiare între Francia și Italia.

„Sĕ ne arătămŭ," încheiă d-lŭ de Breteuil „ca o națiune. care voesce pacea. dér nu se teme de rĕsboiu și nicĭ că sĕ ne gândimŭ la unŭ rĕsboiu ofensivŭ."

Din acéstă vorbire se póte conchide. că Francia pune mare prețŭ pe amiciția cu Rusia. dér că de o alianță ruso-francesă nu póte fi vorba. pentru că Țarulŭ nu are încă destulă încredere în regimulŭ din Francia. „Dér sĕ fimŭ numai tarĭ. căcĭ atuncĭ alianțele vorŭ veni de sine," — aceste cuvinte esprimă mari speranțe în viitórea constelațiune a contra-alianțelorŭ.

Totulŭ depinde dér dela viitórea grupare a puterilorŭ. căc, décă Rusia va remâné isolată. este clarŭ că cu greu se va încumeta a ataca puterile aliate.

Tratatulu de regulare a granițelorŭ austro-ungare-române.

(Urmare.)

După deputatulu Beothy vorbi:

Ministrulu-președinte *Tisza*: Deputatulu Beothy a luatŭ în apĕrare dreptulu parlamentului ungurescŭ de a respinge orĭ a primi tractate internaționale. Der acestŭ dreptŭ nu l'a contestatŭ nimenea. Tractatele internaționale însĕ nu suntŭ tóte de aceeașĭ natură, acela care vre ca acéstă țeră în casŭ de marĭ evenimente politice sĕ aibă garanții. nu va pute presenta ca principiu generalŭ. că nu póte esista nicĭ unŭ tractatŭ internaționalu, care fără a fi înarticulatŭ, se fiă valabilŭ. Când am disŭ, că guvernulŭ ungurescŭ nu póte retrage acestŭ tractatŭ, acesta nu însemneză a i-se recunósce guvernului omnipotența, căcĭ legislativa ilŭ póte respinge. Der atuncĭ, când guvernulŭ n'ar pute face sĕ pĕtrundă prin parlamentŭ tractatele ce le încheiă, atuncĭ n'ar mai încheia nimenea tractate cu noi. Și decă guvernulŭ ar retrage proiectulŭ. oposiția i-ar imputa. că prin procederea lui a umilitŭ vada regimului ungurescŭ (Aplause în drepta. Contradicerĭ în stânga și în stânga estremă).

Primirea tractatului e în interesulŭ țerii. Inainte de ce justificŭ, că dintr'una orĭ altă espresiune greșită nu se póte nasce nicĭ unŭ periculŭ pentru ființa de statŭ a Ungariei, trebue se îndreptŭ o rătăcire a deputatului Gyorffy. si acésta cu atâtŭ mai multŭ. cu câtu asertiunea sa a conținutŭ față cu statulŭ vecinŭ o învinuire, care de sigurŭ amăresce pe ori-ce Ungurŭ. A disŭ adecă. că în 1885 România a refusatŭ se subscrie protocolulŭ guvernului ungurescŭ. Nu-i vorbă, ceva adevĕratŭ este în acéstă afacere, der resultatulŭ este cu totulŭ altulu. In 1884 delegații românĭ au subscrisŭ fără dificultate protocolulŭ, în care se dicea, că delegații guvernului ungurescŭ suntu împuternicitii Ungariei. In 1885 însĕ unulŭ dintre delegații românĭ obiecta. că elŭ nu recunósce pe Ungaria și guvernulŭ ungurescŭ, ci numai pe Austro-Ungaria. Acesta s'a anunțatŭ guvernului ungurescŭ și curend după aceea respectivulŭ delegatŭ românŭ fŭ avisatŭ din Bucuresci se subscrie tractatulŭ. Așadér noi n'amŭ sacrificatŭ autoritatea statului ungarŭ și nicĭ nu se póte afirma. că România a manifestatŭ simțĕminte dușmănóse față cu noi, fiind-că unulŭ din delegațĭ n'a vrutŭ sĕ recunóscă ce trebuia se fiă recunoscutŭ. Așa stă lucrulŭ. Vii aprobărĭ și aplause în drepta)

D-lŭ deputatŭ Beöthy a disŭ că nu vre se deștepte pasiunile, și totușĭ a amintitŭ, că fie-cine scie, cumcă *România doresce ferbinte după o parte a Ungariei* (O voce: șovinismŭ! A amintitŭ și pe șoviniștĭ și a disŭ, că • cu atâtŭ mai necesarŭ sĕ se rectifice în tractatŭ espresiunile după părerea sa necorecte. Că ce dorescŭ singuraticii aicĭ și acolo, nu sciu. der nu se cade a fi învinovătitŭ statulŭ românŭ cu astfelŭ de lucrurĭ si nicĭ nu e aci nicĭ o causă pentru acésta. Der unŭ lucru observŭ, că decă s'ar întêmpla în adeverŭ vr'odată. ca unŭ statŭ orĭ altulŭ se doréscă ferbinte după o parte a Ungariei, acéstă nisuință o vomŭ respinge nu cu aceste numirĭ rectificate. ci cu de totŭ cu alte mijloce pe care le vomŭ și întrebuința atuncĭ. (Vii aprobărĭ în drépta).

O altă părere, corectŭ basată într'o parte, dér periculósă în totalŭ și necorespundĕtóre situațiunei. a desvoltatŭ d-lu Gyorffy despre granițe întru câtŭ privesce încheiarea de tractate internaționale care sĕ fixeze granițele, acesta e o afacere a fiăcăruia din cele douĕ state ale monarchiei. Der a afirma. că pe Austria nu o privesce decă Ungaria perde ceva din granițele sale. orĭ că nu ne privesce pe noi decă perde Austria ceva din granițele sale. acesta este unŭ lucru periculosŭ. Decă unulŭ din cele doue state ar perde o parte din teritoriulŭ seu, ar fi ore celălaltŭ statŭ îndatoratŭ a remâne în acelașŭ raportŭ față cu celălaltŭ statŭ? Eu credŭ că nu. *O asemenea teoria, de a nu se interesa unŭ statŭ alŭ monarchiei de celălaltŭ, e periculósă și într'unŭ asemenea casŭ Ungaria ar suferi mai mare daună decâtŭ tóte espresiunile rele din 15 tractate internaționale.* [Adevĕratŭ e! în drepta. Mișcare în stânga estremă.]

Ce privesce celelalte afirmărĭ ale deputatului Gyorffy. observŭ, că teritoriul Ungariei n'a fost păgubitŭ, ci s'a adusŭ la valóre totŭ ce s'a putută validita pentru Ungaria cu cea mai favorabilă interpretare a vechilorŭ tractate. Der nicĭ aceea nu e de susținutŭ. că puterea armată a României atacă în continuu. Sciu și aceea, că guvernulŭ ungurescŭ și organele lui n'au fostŭ așa de lașe cum susține d-lŭ deputatŭ. Căcĭ într'unŭ casŭ dorobanții românĭ au fostŭ prinșĭ de gendarmii ungurescĭ și într'unŭ altŭ casŭ, în care în adeverŭ au pășitŭ organe oficiale, în urma intervenirei nóstre. respectivulŭ organŭ oficialŭ, care comisese o eróre, a fostŭ transferatŭ dela granită.

Ce privesce dreptulŭ ministrului de esterne de a încheia tractate internaționale, acesta o póte face, căcĭ elŭ este representantulŭ monarhiei afară; se 'nțelege că trebue se aibă și consimțĕmentulŭ guvernului ungurescŭ. Defectuositatea espresiunilorŭ din tractatŭ nu periciteză ființa de statu a Ungariei. Așa în 1871 s'a încheiatŭ unŭ tractatŭ cu Statele americane, acolo se vorbesce numai de douĕ națiunĭ: cea austro-ungară și cea americană. Acolo se amintesce litoralulŭ austro-ungarŭ ca litoralŭ unitarŭ. In 1874 s'a încheiatŭ unŭ tractatŭ cu Rusia. Acolo se vorbesce despre o direcțiune postală a monarchiei austro-ungare; der pentru aceea nimenea n'a negatŭ, că noi avemŭ o direcțiune postală deosebită. In 1874 s'a încheitu unŭ tractatŭ, care reguleză joncțiunea căilorŭ ferate române și ardelene. In acelŭ tractatŭ nicĭ nu se pomenesce de Ungaria; e vorba despre granițele a duorŭ țer, adecă despre granițele Austro-Ungariei și României, și cu tóte astea nimenea n'a trasŭ la îndoială. că Ungaria în acéstă cestiune e de sine stătătóre.

Așŭ pute cita multe esemple și așu pute arăta, că în timpulŭ mai nou. în acéstă privință s'a făcutŭ unu progresŭ forte mare. căcĭ în tractatele mai noue e totdéuna vorba de cetățenĭ austriacĭ și de cetățenĭ ungarĭ. Ințelegŭ sĕ atragă

d-nii deputați atențiunea guvernului asupra câte unei espresiunî necorecte. der nu înțelegŭ sĕ vedă în așa ceva unŭ periculŭ pentru țeră. (Aplause în drepta).

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

Academia română din Bucurescî a adresatŭ unŭ nou apelŭ cătră tóte acele persóne, care posedŭ acte și documente ce potŭ servi pentru studiulŭ istoriei naționale. Academia adreseză înainte viile sale mulțămirî celorŭ carî îi vorŭ dărui asemenea acte și documente.

* * *

Recrutarea în comitatulŭ Sibiiului se face în următórele dile: în 8 Martie n. în orașulŭ Sebeșŭ. în 9 și 10 în cerculŭ Sebeșului. în 12 cerculŭ Poianei, în 13 și 14 în cerculŭ Mercurei, în 16, 17 și 18 Aprilie n. în cerculŭ Sibiiului, în 19, 20 și 21 în cerculŭ Boitei, în 23 și 24 în cerculŭ Nocrigului, în 26 și 27 în cerculŭ Seliștei, în 28 și 30 în orașulŭ Sibiiu.

* * *

D-lŭ *Feliceanŭ Branŭ*, actuarŭ la curtea episcopéscă gr. cat. din *Oradeamare*, a făcutŭ la universitatea din Pesta, în 29 Faurŭ n., rigurosulŭ alŭ treilea din teologia „cu aplausŭ."

Ii adresămŭ felicitările nóstre.

* * *

In *Mercurea* s'a înființatŭ o stațiune telegrafică împreunată cu oficiu poștalu.

* * *

De câteva dile suflă *Crivĕțulŭ* în comitatulŭ *Trei-Scaune*, așa că în mai multe locurî a îngreuiatŭ comunicațiunea.

* * *

Minorenulŭ rege alŭ Spaniei, Alfonso XIII, e greu bolnavŭ de pojarŭ. Starea sa inspiră îngrijirî.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei."

Blașiu, 1 Martie 1888.

Onorată Redacțiune! Relativŭ la corespondența din Blașiu de dto 24 Faurŭ n. 1888, subscrisă de „Democratulŭ," relativă la îmbrăcămintea școlarilorŭ, încâtŭ aceea se ocupă și cu internatulŭ „Vănceanŭ, subscrisa Direcțiune în interesulu adevĕrului 'și ia libertate a reflecta următórele:

1. Nu este adevĕratŭ, că părinții tinerimei din internatŭ, pe lângă taxa anula au de a solvi încă aprópe câte 50 fl. pentru procurarea vestmintelorŭ de veră și de ernă prescrise. Și cumcă nu este adevĕratŭ s'a pututŭ vede și din concursulŭ publicatŭ în vera anului trecutŭ, în care s'a disŭ, că unŭ rêndu de vestminte de veră la olaltă cu pĕlăria costă pentru unŭ tînĕrŭ din gimnasiulŭ superiorŭ 5 fl. v. a. eră pentru unulŭ din gimnasiulŭ inferiorŭ 4 fl. v. a. Unu rêndŭ de vestminte de ernă pentru unŭ tênĕrŭ din gimnasiulŭ superiorŭ costă 14 fl. eră pentru unulŭ din gimnasiulŭ inferiorŭ 12 fl.

Astfeliu chiar și pentru unŭ tênĕrŭ, care de vestmintele acestea are lipsă în totŭ anulŭ, părinții nu au de a solvi decâtŭ 19 fl. decă este în gimnasiulu de susŭ, și 16 fl., decă este în gimnasiulŭ de josŭ. Suntŭ însĕ destui tinerî, carî se ajungŭ 2 anî cu câte unŭ rêndŭ de veră și altulŭ de iernă. Pe lângă vestmintele acestea mai are sĕ fiă fiăcare tînĕrŭ provedutu, pentru casŭ de frigŭ mai mare la preumblare și la biserică, încă cu unŭ vestmêntŭ lungŭ, ce costă pentru unŭ tênĕrŭ din gimnasiulŭ superiorŭ 14 fl. v. a., eră pentru unulŭ din gimnasiulŭ inferiorŭ 12 fl. v. a. Vestmêntulŭ acesta, neavêndŭ de a-lŭ purta în continuu tinerii, este calculatŭ unulŭ pe trei iernî pentru unŭ tênĕrŭ din gimnasiulŭ inferiorŭ.

Impărțindŭ deră suma de 14 fl. v. a., prețulu vestmêntului acestuia, în trei părțî se vinŭ 4 fl. 66 cr. și $^2/_3$ pentru unulŭ din gimnasiulŭ de susŭ. Adăogendŭ suma acésta de 4 fl. 66 cr. la suma de mai susŭ de 19 fl., resultă că vestmintele de veră și de iernă pentru unŭ tînĕrŭ din gimnasiulŭ superiorŭ costă la 24 fl., chiar și la casulŭ, când afară de vestmêntulŭ celŭ lungŭ de iernă și le-ar face în totŭ anulŭ.

Totŭ asemenea resultă, că pe unŭ tinĕrŭ din gimnasiulŭ inferiorŭ îlŭ costă 22 fl. v. a.

Nu sciu acum, care părinte ar pute susține, că pe altă cale l'ar costa îmbrăcămintea fiului seu mai puținŭ în unŭ anŭ? Și Direcțiunea institutului spereză, că nu mai departe, fără chiar în anulŭ viitorŭ vorŭ costa vestmintele încă și mai puținŭ și din materiă și mai bună.

2. Nu este adevĕratŭ, că tinerimea din institutu trebue se-șî procure vestmintele aceste numai „de dragulŭ uniformitățeiˮ. Ci motivulu adevĕratŭ este parte crutarea, parte disciplina. Căcî costândŭ pe fiă-care părinte binișoră mai multŭ vestmintele, decă le procură pentru unulŭ singurŭ, decâtŭ decă le procură Direcțiunea pentru 80 de inșî, la totŭ casulŭ este o crutare de spese pentru părințî, carî afară de aceea, de multe orî, neputêndŭ veni în persónă, trimitŭ numai banii fiilorŭ, ca ei sĕ și-le procure. Apoi cum este în stare unŭ tînĕrŭ gimnasistŭ a-și procura vestminte, póte sĕ sciă orî cine.

Apoi, ce atinge motivulŭ disciplinarŭ, e destulŭ a aminti, că uniforma păzesce pe unŭ tînĕrŭ de multe orî atuncî, când ochiulŭ superiorului nu póte se-lŭ vedă, căcî ea îlŭ spune orî și cui cine este. Din care causă în țĕrile culte, unde tinerimea din unŭ institutŭ are de a umbla și pe afară, la școlă, preumblare, biserică și altele, este introdusă uniforma. Ba în anulŭ trecutŭ unŭ congresŭ alŭ profesorilorŭ gimnasialî din Cislaitania, ĕr în anulŭ 1885 unŭ altulŭ, alŭ celorŭ din Germania, din motive de disciplină și a rădicărei simțului de onóre în tinerimea gimnasială, a decisŭ ca se se róge ministeriulŭ instrucțiunei, ca prin lege sĕ introducă uniformarea pentru totă tinerimea gimnasială.

3. La celelalte, ce le mai dice d-lŭ corespondentŭ, reflectezŭ numai atâta, că este forte ușorŭ a da sfaturî teoretice, însĕ tare greu a le esplica apoi practice, și când d. corespondentŭ însușî ar fi silitŭ sĕ-șî aplice practicŭ sfatulŭ, ce-lŭ dă, póte densulŭ ar fi celŭ dintâiu, care ar dice, că sfatulŭ seu a fostŭ — nepracticŭ și precipitatŭ.

Direcțiunea Institutului „Vănceanŭ".

Turțŭ (comit. Ugocia). 25 Febr. n. 1888.

Despre învĕțătorulŭ impusŭ Kerezsán, cunoscutŭ onoratului publicŭ din colónele acestui diarŭ ca mare „patriotŭ" maghiarŭ, vinŭ a vĕ face cunoscutŭ, că după ce a scăpatŭ, deși pe scurtŭ timpu, din arestulŭ preventivŭ, unde fŭ băgatŭ în 15 Decemvre a. tr., s'a recomandatŭ preotului reformatŭ din Oraleu pentru a fi primitŭ în sînulŭ bisericei protestante.

Senatulŭ protestantŭ însĕ, póte fiindŭ că'i cunósce însușirile lui cele „nobile", nu e aplicatŭ a'șî înmulțî credincioșii sĕi cu familia Kerezsan.

Piedeca cea mai mare la primirea familiei Kerezsan în sînulŭ confesiunei calvine o formeză împrejurarea, că pe când Kerezsan totŭ mai scie unguresce, soția d-sale, d-na Maria Botta, care este fată de mirénŭ românŭ, nu scie nicî scrie, nicî ceti, nicî nu scie sĕ vorbéscă o bóbă unguresce. Acéstă femeiă, trecêndŭ în sînulŭ lorŭ, în locŭ sĕ sporéscă elementulŭ, care și așa este puținŭ, îlŭ va împuțina încă și mai multŭ.

Lui Kerezsan însĕ nu-i pasă de aceste obstacule: elŭ urmeză înainte pe calea apucată, graviteză spre legea protestantă și ardórea sa flagrantă îlŭ făcu de rîsŭ chiarŭ în prima sa debutare. Etă cum:

In Turțŭ móre unica femeiă protestantă: sosesce legatulŭ cu ministranții sĕi, ocolescŭ sicriulŭ mórtei, cântă psalmulŭ „Vigyetek a godorbe" (Duceți-o în gropă): deodată se ridică Kerezsan, se apropia de masa legatului, sucesce mustățile și vrêndŭ sĕ predice, îndemnă a dice: „Prea iubițî ai mei fii!" Poporulŭ isbucnesce în hohote, legatulŭ stă înmărmuritŭ, nevasta, pardonŭ... Domna, îlŭ trage de chepenegŭ: der tóte înzadarŭ: Kerezsan predică mereu, până când bărbatulŭ mórtei pune capĕtŭ elocinței alcoholice a lui Kerezsan, dicêndŭ cu tonŭ tare: „Mit mond? — Menjen dolgára" etc. (Ce spuiu? mergî în trebă-țî etc.)

Si acestŭ învĕțătorŭ și astădî se susține din sudórea românéscă, și adî trage plata învĕțătoréscă de aicî: 185 fl. și 40 merte marî de mălaiu la anŭ, lemne de focŭ (40 fl.), cuartirŭ pomposŭ, grădină etc.

In anulŭ trecutŭ unŭ domnŭ protopopŭ*) marmațianŭ întrebă pe solgăbireulŭ, care a condusŭ și investigațiunea la 1 Aprilie 1887, cum de nu se face capĕtŭ omulețului acestuia? La acéstă întrebare primi categoriculŭ rĕspunsŭ: „Egy Napoianu elleneben, okvetetlen szükséges egy Kerezsan" („Contra unui Napoianu*) e neapĕratŭ necesarŭ unŭ Kerezsan".)

n. n. f. n.

*) D-lŭ Napoianu este zelosulu preotŭ și protopopŭ românŭ din aceeșî comună Turțŭ. *Red.*

Ciceu, 29 Februarie 1888.

Cugetărî asupra stării poporului. — Unŭ curentŭ nenorocitŭ, ce de unŭ șirŭ de anî îlŭ observŭ în sînulŭ poporului românŭ, mĕ pune pe gândurî. Este lucru cunoscutŭ, cum-că la noi la Românî clasa cărturarilorŭ dela Episcopŭ până la ultimulŭ preotŭ și dela advocatulŭ din orașu până la semi-doctulŭ de pe sate, — toțî suntŭ născuțî din poporulŭ opincariu, lucrătorŭ de pămêntŭ, care cu marî trude și cu multe spese i-a învĕțatŭ la carte.

Unŭ instinctŭ naturalŭ i-a împinsŭ pe bravii noștri opincarî înainte și pare că li-a șoptitŭ la urechiă: „mĕi ómenî, așa cum stămŭ noi astădî nu stămŭ bine, copii noștri trebue sĕ scie mai multŭ ca noi, ca sĕ pótă trăi în lume, căcî vremile pe di ce merge suntŭ totŭ mai grele. Noi crescemŭ și ne înmulțimŭ, pămêntulŭ nostru și moșiile nóstre stau pe locŭ, ba ni-le iau și esecutorii de dare și așa totŭ cu plugulŭ numai nu vomŭ pute trăi."

Au apucatŭ der părinții noștri drumurile de capĕtŭ, la unii ne-au căratŭ în spate victualele și cele de lipsă la scólele din Blașiu, la alții în Năseudŭ, la Baia mare, la Clușiu etc. Au muncitŭ și zolitŭ și șî-au trasŭ bucătura dela gură pentru a-ne procura nouĕ clasicii grecî și latinî, ca sĕ ne luminămŭ dintr'ênșii, sĕ prindemŭ sufletŭ și inimă și sĕ vedemŭ, că *pe unŭ poporŭ când are voiă și zelŭ nicî micimea numĕrului, nicî sĕrăcia nu-lŭ póte împedeca de-a deveni mare și tare și stăpânŭ pe sine și pe drepturile sale.* Se pricepemŭ în fine, că numai două potŭ fi drumurile pe carî se mișcă unŭ poporŭ, drumulŭ cătră progresŭ și înapoi.

Acum ni-se obtrude de sine întrebarea, că óre noi pe care din aceste două drumurî mergem și în cătrău, înainte orî înapoi? Inainte! va rĕspunde unŭ tînĕrŭ de pe băncile Universității, care se bucură de vre-unŭ stipendiu și care, absolvândŭ, crede că va ajunge mai mare domnŭ decâtŭ este. Acesta o dovedesce numĕrulŭ celŭ considerabilŭ de juriștî, medicî, filosofî și teologî ce-i avemŭ astădî!

Amară ilusiune din punctŭ de vedere practicŭ. Decă părinții noștri neînvĕțațî au prevedutŭ înainte de asta cu 30 orî 40 de anî, că pe lângă plugŭ vomŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

2

GACINA.

Alexandru III, ca mare duce și urmașŭ alŭ tronului, locuise ca și predecesorii sĕi, palatulŭ Amcikow din Petersburgŭ și nu voi sĕ schimbe nicî după suirea sa pe tronŭ plăcutulŭ palatŭ situatŭ lângă Fontancei cu palatulŭ de ernă, ale cărui ziduri îi șopteau necontenitŭ istoria îngrozitorului amorŭ alŭ tatălui seu. Numai la marî ceremonii, precum la primirea dela anulŭ nou, la sfințirea apei, la serbările ordinelorŭ și ale Curții se lăsa elŭ a fi înduplecatŭ sĕ priméscă lupta cu tristele amintirî și a petrece sub acelŭ acoperișŭ, unde fusese adăpostitŭ Alexandru II cu corpulŭ rupt. Atmosfera din Petersburgŭ îi deveni cu încetulŭ înădușitóre și elŭ se hotărî în cele din urmă a o schimba cu aceea a Gacinei, unde s'a instalatŭ de atuncî întréga'i suită. Aicî găsesce viața politică a Rusiei punctulŭ de plecare, și orî câtŭ s'ar istorisi de influința cutărei seu cutărei persóne asupra împĕratului, totușî este adevĕratŭ, că elŭ însușî conduce frênele politicei, și că elŭ și nu altulŭ trebue sĕ fiă făcutŭ responsabilŭ pentru mersulŭ lucrurilorŭ atâtŭ alu celorŭ reușite câtŭ și alŭ celorŭ greșite. Aparține însușirilorŭ sale caracteristice și naturei sale de a nu permite sĕ se apropiă de elŭ consilierii sĕi decâtŭ până la o anumită distanță și în cele din urmă elŭ sĕvĕrșesce totŭ ceea ce voesce. Din acestŭ motivŭ n'au influențatŭ nicî Katkow nicî Pobedonoszew asupra lui atât de multŭ, precum se crede în Germania. Nu încape nicî o îndoială, că cerbicositatea și încăpățînarea ființei sale este nutrită prin singurătatea țĕrănéscă din Gacina. După Nicolae, care se căruța în simpla-i droșcă în tóte părțile, și care putu se astêmpere o rĕscólă în timpulŭ colerei printr'aceea, că cădu în genunchî în mijloculŭ poporului ca se se róge lui Dumnedeu, după Alexandru II, care ca orî și care muritorŭ se preumbla în grădina de vară seu pe cheiulŭ englesŭ, trebue că le pare Rușilorŭ forte strania înfățișarea lui Alexandru III, retragerea și sfiiciunea naturei sale. In aceeașî mĕsură în care se înstreină elŭ de poporu, în aceeașî mĕsură se înstreină și poporulŭ de elŭ.

Dĕr nu este nicî unŭ zidŭ așa de înaltŭ încâtŭ sĕ nu se pótă urca, nu este nicî o retragere atâtŭ de nestrăbătută încâtŭ se rĕmâiă închisă orî și cărei pĕtrunderî. Acolo, unde suntŭ siliți sĕ vie în contactŭ unŭ însemnatŭ numĕrŭ de ómenî, nu se póte evita ca, fiă chiar și prin cea mai mică întrare, se nu se strecore cu unulŭ mai multŭ. Ceea ce nu póte îndeplini unŭ biletŭ de trecere, înlesnesce adesea întêmplarea și presența de spiritŭ. Ea ne-a înmânatŭ și următórele date:

Gacina este momentanŭ unŭ orașŭ cu aprópe 9000 locuitorî și este situată pe ambele laturî ale Lacului albŭ, cu o împrejurime încântătóre. Lacŭlŭ este formatŭ de rîulŭ Isora a cărui abondență de păstrăvî este renumită și care a pregătitŭ mesei împĕrătescî multe mâncărî gustóse. Stradele orașului facŭ o plăcută impresiune prin arborii carî suntŭ sădițî de ambele laturî: asemenea și casele, care suntŭ zidite mai fără escepțiune în stilulŭ vilelorŭ. O astfelŭ de vilă posede și principele Giedroys, unŭ favoritŭ alŭ rĕposatului monarhŭ, carele sub regimulŭ actualŭ este privitŭ cam cu indiferință. Afară de acestea vile și de cele două bisericî, care se află în Gacina, ne deșteptă interesulŭ și asilulŭ de copii, o creațiune a împĕrătesei Maria Teodorowna, care adăpostesce 600 orfanî și îșî primesce internii sĕi din asilulŭ copiilorŭ găsițî din Petersburgŭ. Mai cu deosebire însĕ se îndreptă atențiunea visitatorului Gacinei asupra locuinței familiei imperiale, adecă a castelului.

Palatulŭ nu se află departe de gară, în partea vestică a orașului și a lacului. Cu greu s'ar putea găsi o împrejurime mai admirabilă. Prin Lacŭlŭ albŭ și prin Isora, care isvoresce în apropiere, suntŭ provĕdutî cu apă limpede și curată, ĕr romanticile frumsețî ale naturei le formeza delurile Marienburgului, carî se ridică în apropiere într'o posițiă pitorescă, și mărețulŭ parcŭ, care înconjóră palatulŭ. Castelulŭ constă dintr'unŭ edificiu principalŭ în mijlocŭ și din două aripî laterale, care se atingŭ în unghiu dreptŭ, lăsândŭ unŭ spațiosŭ locŭ liberŭ. Fațada prin simplicitatea ei îțî lasă o impresiune escelentă, nicăerî nu a încercatŭ architectulŭ sĕ'țî atragă atențiunea dela marele și precisele linii ale architecturei prin lucrărî amerunțite. Ca materialŭ suntŭ întrebuințate mai cu sémă petri cubice de granitŭ de colóre cafenia închisă și fără de lustru. Edificiulŭ din mijlocŭ are trei etage, o lată estradă duce la intrare, unŭ balconŭ

vĕ lipsă și de carte ca sĕ putemŭ trăi. — noi amŭ pute sci, că numai așa suntemŭ voinicĭ a trăi unde aŭ trăitŭ ei, decă pe lângă plugu și carte vomŭ ave și mijlóce de traiu, banĭ.

Facemŭ noi asa? Nu!

Plugarulŭ ține a lui, din fiiorulu lui sĕ facă popă, — popa dintr'alu seu filosofŭ și juristŭ.

Se vedemŭ acum resultatulu. Pe când și-a făcut plugariul ficiorulu popă, moșiia lui a ajunsŭ în mânĭ străine. Frații preotului ajungŭ proletarĭ, preotulŭ ajunge parochŭ într'o parochiă peritóre de fóme, abia are cu ce sĕ se îmbrace, în casulu acesta elŭ din pruncii lui nu póte face nicĭ dascălĭ; după mórtea preotului unii ajungŭ servitorĭ, er alții cerșescŭ, căcĭ n'au nicĭ o urmă de pămentŭ, la măiestrii nu-i dă nime, că doră-i rușine sĕ te facĭ din ficiorŭ de popă ciobotarŭ. Casurĭ suntŭ și aci ca și în alte parțĭ destule. Așa până s'a făcutŭ unu omŭ preotŭ, 10 omenĭ au rĕmasŭ fără pămênt: *expatriațĭ în patria.*

Der a favoritŭ sórtea pe unŭ preotŭ. Elŭ din fiulŭ sĕu a scosŭ juristŭ orĭ filosofŭ. Când e la frângerea pânii juristului și filosofului românŭ nu-i rĕmâne nicĭ coja. N'are cu ce trăi, merge în România. Aceștia formeză altŭ grupŭ de *expatriațĭ afară din patria.*

Acestea se desfășură tóte sub ochii noștri, și noue ni-se pare, că progresămŭ! Dicemŭ cu emfasă: „Romanulŭ nu piere!“ Der pentru ce nu ne îngrijimĭ, ca *nicĭ pămentulŭ Romanului sĕ nu peră, sĕ n'ajungă pe mânĭ străine, sĕ nu'lŭ părăsimŭ?* Moșiile individilorŭ formeză patria poporelorŭ. Ce meritŭ este pentru unŭ poporŭ, că trăiesce, pe când patria lui dispare . . .

B—nu.

Intêmplărĭ diferite.

Focu. In Clușiu a arsŭ totalŭ prăvălia de mărfurĭ de modă a lui Gerhard Szongott. Paguba e de 10,000 fl. Causa incendiului nu e cunoscută. Marfa a fostŭ asigurată la „Adria“.

Inmormêntată de viă. Precum istorisesce „E. H.“ din Clușiu, în cimiteriulŭ din Velmerĭ a fostŭ înmormêntată în dilele acestea o femeiă tîneră. Bêndu peste mĕsură medicamente ca sĕ pótă durmi, cădu într'o stare de letargiă, așa că păru a fi mórtă. A doua di îngropătorulŭ aude din mormêntŭ gemete. Iute fu deschisŭ mormentulu, der nenorocita în timpulŭ acesta muri. Pânza de pe ea era sfâșiată de totŭ, dovadă că sĕrmana a fostŭ îngropată de viă.

Sinucidere. Inspectorulŭ școlarŭ din Leutschau, Trogmayer, care a fostŭ arestatŭ pentru falsificare de polițe, s'a sinucisŭ în arestulŭ sĕu din Pesta, tăindu'șĭ gâtulu.

Brânza de Brașovŭ.

Sub acestu titlu cetimu în „Românulu“:

Suntu decĭ de anĭ, de când ținutulŭ Brașovului aprovisioneză țéra nóstră cu marĭ cantitățĭ de așa numita „Brânză de Brașovŭ“, în micĭ burdufe (bețicĭ), care era forte multŭ cerută la noi.

Buletinulŭ Camerei de comerciu din Focșanĭ constată însĕ, că brânza de asemenea natură pe care o importămŭ astădĭ, se compune din 90 la sută cartofĭ degerațĭ și celŭ multŭ 10 la sută brânză râncedă, așa că e de preferitŭ cea mai ordinară brânză românéscă.

Se atrage atențiunea autoritățilorŭ în dreptŭ, a urmări punerea în consumația a unorŭ asemene alimente prejudiciabile atâtŭ sănĕtății publice, câtŭ și comerciului indigenŭ.

Totŭ astfelu scrie și „Rumänischer-Lloyd“

Petrecere poporală în Betleanŭ.

Comitetulŭ bisericescŭ și scolasticŭ din Betlenŭ va arangia Duminecă în 4 Martie n. o petrecere poporală premersă de o mică representațiune teatrală, esecutată de d-lŭ Ionŭ *Diaganu.*

Venitulŭ e destinatŭ pentru ajutorarea bisericei și a școlei române de acolo.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Budapesta, 3 Martie. — Maiestatea Sa primì pe ministrulu de esterne Kalnoky in audiență, care a duratŭ mai lungŭ. După amiadĭ Kalnoky a conferitŭ cu domnulŭ Tisza.

Bucurescĭ, 3 Martie. — Negociările pentru închierea *conventiunei comerciale cu Austro-Ungaria* s'au reînceputŭ în 29 Februarie a. c. Representantulu Austro-Ungariei a înaintatŭ fără amânare la Viena *noua propunere a guvernului română*, avêndu a se resolva mai întâiu cestiunea, carĭ articulĭ sĕ fiă primițĭ în tarifulŭ specialŭ și apoi alăturându-se tractatulu pe basa națiunei celei mai favorisate.

Berlinŭ, 3 Martie. (Scirea diarului „Tagblatt“). Bergmann a adresatu doctorului Lauer o scrisóre în care îlŭ rogă a pregăti pe împĕratulu pentru apropiata mórte a principelui de coronă.

Berlinŭ, 3 Martie. „Post“ scrie, că scăderea valórei rublelorŭ vine de acolo, că Rusia trăiesce prea pe marele și nu acomodatŭ împrejurărilorŭ sale, prin aceea poporațiunea este încărcată cu sarcinĭ, cheltuielile statului se urcă enormŭ, așa că creditorii lui trebue sĕ fiă seriosŭ îngrijațĭ.

Societatea de discontu a vêndutŭ tóte valorile rusescĭ, ce le poseda.

ULTIME SCIRĬ.

Sofia, 1 Martie. — Cercurile guvernamentale suntŭ forte hotărîte a refusa tóte pretențiunile formulate de Rusia, care ar pute turbura ordinea și liniștea țerii.

Roma, 1 Martie. — Lucrătorĭ fără ocupația a încercatŭ sĕ se ducă la Capitolŭ spre a cere de lucru. Primarulŭ a primitŭ comitetulŭ și 'i-a declaratŭ, că municipalitatea a ordonatŭ executarea noilorŭ lucrărĭ. Poliția a împedecatŭ pe manifestanțĭ de a pătrunde în loculŭ Capitoliului, și i-a împrăștiatŭ. Șése soldațĭ au fostŭ rănițĭ, cu pietre aruncate de lucrătorĭ. S'au făcutŭ mai multe arestărĭ.

DIVERSE.

Pentru impletitorĭ de nuele. Impletiturĭ din nuele curătite și văpsite se potŭ lustrui cu unŭ lacŭ preparatŭ în modulŭ următorŭ: Se încăldescŭ 25 de grame de uleiu de inŭ bunŭ într'o baia de nisipŭ până când o picătură turnată pe o pétră rece nu mai curge, când se plécă petra, și atinsă cu degetulŭ se întinde bine și formeză fire. După aceea se adauge mai întâiu în micĭ cantitățĭ unŭ puntŭ de firnisŭ de copalŭ grosŭ seu altŭ firnisŭ grosŭ. Nu este iertatŭ a încăldi prea multŭ uleiulu, fiind-că alt-feliu nu se disolvă completŭ în lacul de copalŭ. Vasulŭ, în care se încăldesce firnisulŭ de copalŭ, trebue se fie spațiosŭ, de óre-ce când se adauge uleiulŭ de inŭ, se formeză o spumă mare. După ce s'a răcitŭ se amestecă în firnisulŭ preparatŭ uleiulŭ de terpentinŭ spre a'i se da consistența recerută. Acestŭ lacŭ se uscă curêndŭ, are elasticitate suficientă și se póte întrebuința cu seu fără unŭ adausŭ de colóre.

Microbii și cafeua. Amu pute dice, că microbii suntŭ astă-dĭ la ordinea dilei în tótă lumea, și omenii de sciință caută tóte mijlócele posibile spre a'i omorî. Intre alte mijlóce se dice, că și cafeua ar fi unŭ bunŭ remediu în contra microbilorŭ carĭ dau nascere cholerei, precum chiar și în contra altorŭ bóle. Se mai dice, că cafeaua ar ave bune resultate chiar' și la frigurile tifoide. Până astă-dĭ bunele efecte obținute au fostŭ atribuite la lucrarea exaltantă și tonică a cafeinei asupra sistemulŭi nervosu, der după nouĕle cercetărĭ s'a stabilitŭ, că cafeaua produce aceste resultate. Cafeaua împedecă până la óre-care punctŭ desvoltarea micro-organismelorŭ în substanțele suscesibile de a putredi: pe de altă parte studiindu-se acțiunea cafelei și a ceiului asupra bacteriilorŭ părăsite de intestine, s'a recunoscutŭ, că infusiunile, aceste substațe, potŭ se rĕmână expuse liberŭ în aerŭ fără sĕ se acopere de musculițe și fără sĕ dea nascere la o prea mare desvoltare de bacterii. D. Heine a publicatŭ resultatele unorŭ experiențe, stabilindŭ realitatea proprietăților antiseptice ale cafelei. D. Heine a adausă o infusiune de cafea la o cultură de microbĭ în plină evoluțiune, și după aceea a analisatŭ cultura deosebițilorŭ microbĭ în mijloculu gelatinei și a mai adausŭ după aceea o fusiune de cafea. Baccilulu cholerei a arătatŭ cea mai mare nedumerire pentru cafea. 10%. Este de lipsă a se face aceleașĭ cercetărĭ și cu infusiunea de ceaiu. Sporii dela bacteridele carbonóse morŭ în mijloculŭ unei adițiunĭ de cafea, după 2 dile. Efectele au fostŭ cele mai puternice cu cafeina.

Unŭ altŭ învĕțatŭ, d. Kraus, a voitŭ sĕ scie, ce devinŭ microbii patogenicĭ pușĭ însuspensiune în apa destinată a se întrebuința în alimentațiă. Probele de apă erau de 3 poveninte, avêndŭ temperatura de unu gradŭ. Microbii amestecațĭ în apă de puțŭ și de isvorŭ au dispărutŭ înspațiu în câteva dile seu mai târdiu. Vibrionulŭ cholerei a peritŭ în timpŭ de 24 de óre, baccilulŭ carbonosŭ a dispărutŭ în 3 dile și baccilulŭ frigurilorŭ tifoide după 6 dile. Acestŭ resultatu s'a obținutŭ cu aceeașĭ ințelă și î apa cea mai curată.

Pentru zugravĭ. O colóre frumósă și eftină galbenă-roșiatică pentru văpsirea clădirilorŭ se póte prepara în timpulŭ celŭ mai scurtŭ și folosi imediatŭ în modulŭ următorŭ: Varŭ arsŭ se strînge în modulŭ obicînuitŭ și se lasă se se transformeze în prafŭ, care apoi se dă prin sită. 10 kilograme de astfelŭ de varŭ în formă de prafŭ se amestecă într'o căldare cu apă, până ce se formeză o fluiditate ca laptele, care apoi se încăldesce la focŭ, până ce fierbe. In fluiditatea acesta se disolvă, când fierbe, 100 de grame de chromatŭ de potasiu roșu și când s'a disolvatŭ se adaugŭ 600 de grame de acetatŭ de plumbu, (zaharŭ de plumbu), mestecândŭ continuu cu unŭ lemnŭ. Colorea s'a formatŭ, când o probă luată lasă unŭ sedimentŭ și fluiditatea, care este deasupra acestui sedimentŭ, este limpede și curată ca apa: decă fluiditatea este însĕ colorată, se mai pune încă puținŭ zacharŭ de plumbŭ și se mestecă mai departe. După aceea se mai subțieză fluiditatea încă cu puțină apă rece și se póte folosi imediatŭ. Decă voimŭ sĕ conservămŭ acéstă colóre, lăsămŭ sĕ se așede colórea la fundŭ, strecurămŭ apa, punemŭ sedimentulŭ într'o pânză, ca sĕ se scurgă tótă apa din elŭ și apoi îlŭ lăsămŭ sĕ se usuce la aer.

Catastrofă în Statele-Unite. O telegramă a corespondentului diarului „l'Indépendance belge“, din New-York, anunță că unŭ vêrtejŭ grozavŭ a cădutŭ peste orașulu Count Vornon, in statulŭ Illinois. Cea mai mare parte din case au fostŭ date la pămentŭ de ventulu furiosŭ. Nu fuse destulŭ numai atâta. În acelaș momentŭ, spre complectarea nenorocirei, limbĭ de flacărĭ se rădicară de prin mai multe părțĭ. Orașulu bântuitŭ luase focŭ, mistuindu-se astfelŭ tóte locuințele ce mai rĕmăseseră în picióre. Douĕdecĭ de persóne au fostŭ omorîte, er numĕrulŭ rănițilorŭ se urcă la douĕ sute.

Curățirea apei de beutŭ. Apa care se bea conține în timpurĭ de epidemiă mii de bacterii, carĭ suntŭ germenii pentru bóle. S'a constatatŭ, că apa se curăță totalŭ de aceste bacterii prin metodulŭ forte simplu, de a-o destila cu petră acră, seu alaunŭ. Este suficientă o cantitate forte mică de petră acră, pentru ca sĕ curățe apa de tóte murdăriele și de bacterii.

Cum se cunósce vinulŭ roșu decă este coloratŭ seu nu? Decă voimŭ sĕ cunóscemŭ vinulŭ roșu, că este văpsitŭ seu nu, umplemu o sticlă care nu este prea largă la gură; cu unŭ degetŭ astupămŭ gura sticlei și o întórcemŭ încetișorŭ deasupra unui vasŭ cu apă, retrăgênd degetulŭ. Decă vinulŭ este curatŭ, apa din vasŭ, câtŭ și vinulŭ din sticlă rĕmânŭ neschimbate, căcĭ vinulŭ nu va colora apa. Decă însă vinulŭ este văpsitŭ se va cunósce imediatŭ, căcĭ apa se coloréză.

„*Mes. Rom.*

CUNUNIĂ.

Mâne, Duminecă 4 Martie n., d-ra *Eleonora Rusŭ*, fiica preotului românŭ din Băla de pe Câmpiă, își va serba cununia sa în biserica română de acolo cu d-lu teologŭ absolutŭ *Vasiliu Vlassa* din Cicudiulŭ de Câmpiă.

Primescă tinerii mirĭ felicitările nóstre sincere!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 3 Martie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.51	Vend.	8.52
Argintŭ românescŭ .	„	8.45	„	8.48
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.05
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble rusescĭ . . .	„	107.—	„	108.—
Discontulu		6½—8% pe anŭ.		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 1 Martie st. n. 1888.

Renta de auru 4%	96.25
Renta de hârtia 5%	83.10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	148.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	94.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (2-a emisiune) . .	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (3-a emisiune) . .	108.50
Bonurĭ rurale ungare	103.75
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	103.60
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguresců	98.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguresců	120.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	122.50
Renta de hârtia austriacă	77.65
Renta de argintŭ austriacŭ	78.80
Renta de auru austriacă	107.85
Losurĭ din 1860	132.25
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	859.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	268.
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	268.20
Galbeni împĕrătescĭ	5.98
Napoleon-d'orĭ	10.04
Mărcĭ 100 imp. germane	62.20
Londra 10 Livres sterlinge	126.80

Editorŭ și Redactorŭ responsabilu:
Dr. Aurel Mureșianu

mare seu mai bine disŭ o terasă, care se póte transforma véra într'unŭ chioscŭ, întrerupe fațada într'unŭ modŭ plăcutŭ. Curtea, care se află între cele doue aripĭ laterale, se desparte de parcŭ printr'o zidire grea și lată în forma unei balustrade, care este provedută cu meterezurĭ. Prin acesta capătă în totalŭ mai multŭ caracterulŭ unei fortărețe în care eștĭ în totŭ momentulŭ gata pentru atacului inimicului, decâtu unei case de veră, în care se gustĭ plăcerile vieței. Inaintea balustradei, cu fața îndreptată spre palatŭ, se ridică statua împĕratului Pavelŭ I., carele a petrecutŭ atâta anĭ în Gacina: este înfățișatŭ în costumulŭ timpului seu, cu pălăria lui Napoleonŭ stândŭ ca și când ar păși comodŭ, cu piciorulu stângŭ înaintea celui dreptŭ. Odinióră se putea observa aicĭ o viețâ veselă și sĕrbătorescă, când rĕsuna la esercițiu curtea de copitele cailorŭ și de zăngănitulŭ armelorŭ, în timpŭ ce împrejurulu parcului se arătau veselĭ preumblătorĭ. Acum tóte acestea s'au schimbatŭ. Pe orĭ și cine vei întêlni aicĭ, poțĭ fi sigurŭ, că apartine suitei seu gardei imperiale, care nu va ingădui apropierea nicĭ unui necunoscutŭ.

(Va urma.)

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţi, că mai avemŭ din anii trecuţi numerī pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei," precum şi câteva întregi colecţiunī, pentru carī se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţiunea „Gaz. Trans."

52—28

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustraţiunī. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 şi 15 di a lunei în numerī câte de 2—3 cóle cu ilustraţiunī frumóse; şi publică articlii socialī, poesii, novele, schite, piese teatralī ş. a. — mai departe tractézā cestiunī literare şi scienţifice cu reflesiune la cerinţele vieţei practice; apoi petrece cu atenţiune viéţa socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum şi a celorlalte poporaţiunī din patriă şi străinătate; şi prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieţei; şi preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România şi străinătate 10 francī — lei, plătibilī şi în bilete de bancă orī marce postalī.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ şi literarŭ — cu ilustraţiunī. — Cursulŭ XIV. — Apare în broşurī lunare câte de $2^{1}/_{2}$—$3^{1}/_{2}$ cóle; şi publică portretele şi biografiile archiereilorŭ şi preoţilorŭ mai distinşī, precum şi alte portrete şi ilustraţiunī, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice şi între acestia mulţime de predice pre duminecī, serbătorī şi diverse ocasiunī, mai alesŭ funebralī, — apoi studii pedagogice-didactice şi scienţifice-literarī; şi în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte şi scirī cu preferinţa celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică şi literară. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francī — lei, plătibilī şi în bilete de bancă orī marce postalī.

Colectanţii primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerī de probă se trimitŭ gratisŭ orī-cuī cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUŢŬ" în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura şi următórele cărţī din editura propriă:

Apologie. Discusiunī filologice şi istorice maghiare privitóre la Românī, învederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescī în vorbire şi scriere învederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Op complet). Broşura I. II. şi III. Preţulŭ broş. I. II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Tóte treī împreună 1 fl.

Cuvêntărī bisericescī la tóte sĕrbătorile de peste anŭ. de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărī bisericescī întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ şi o notiţă istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ întroducerei, fasele prin carī a trecutŭ şi modulŭ cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Preţulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Preţulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradiţiune de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se insore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţŭ. Preţulŭ 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Novelă istorică naţională. Preţulŭ 20 cr.

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Preţulŭ 30 cr.

Probitatea in copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé. Preţulŭ 10 cr.

Hermanŭ şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantinŭ Morariu. Preţulŭ 50 cr.

Ifigenia in Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurī de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Ifigenia in Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurī de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Şuluţŭ. Preţulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincenţiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Preţulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirī şi viorele. poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preţ. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrosa seu **Cloşca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Preţulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătenului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebī 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă. Preţulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalī (preparandialī), a învĕţatorilorŭ şi a altorŭ bărbaţī de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ unuī esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea ilŭ şi recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ şi învĕţătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesaţī.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românī. De V. Gr. Borgovan. Preţulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalī în treī cursurī de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Preţulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Preţulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruţŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ şi din partea ministeriului de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nim. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindêndŭ compositiunī de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referinţele vieţei socialī — se póte întrebuinţa cu multŭ folosŭ de cătră preoţī, învĕţătorī şi alţī cărturarī românī. Preţulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de versurī funebralī, urnate de iertăciunī, epitafiă ş. a. Preţulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei in scóla poporală pentru învĕţătorī şi preparandī. Broş. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărţī de rugăciunī:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunī şi cântărī bisericescī fórte frumosŭ ilustrată. Preţulŭ unuī esemplarŭ broşuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunī şi cântărī bisericescī — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarī de ambe secsele. Preţulŭ unuī esemplarŭ broşuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunī şi cântărī pentru pruncii scolarī de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Preţulŭ unuī esemplarŭ e 10 cr.; 50—3 flor.; 100—5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciunī frumóse. Cu icóne frumóse. Preţulŭ unuī esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Preţulŭ unuī esemplarŭ legatŭ şi spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.